

The logo for 'Kylille' features the word in a green, sans-serif font. A solid orange circle is positioned above the letter 'i', serving as a dot and a graphic element.

**Kylille**

**Kylille-hankkeen**

**LOPPU-  
RAPORTTI**

**1.6.2015–31.12.2017**





# Kylille-hanke

## Hankenumbero 8765

Hankkeen toteutus ajalla 1.6.2015–31.12.2017

- 1. Hallinnoija:** Leader Liiveri  
**Toteuttajat:** Leader Aisapari, Leader Kuudestaan, Leader Liiveri ja Leader Suupohja
- 2. Hankkeen nimi ja hanketunnus:** Kylille, hankenumbero 8765

### 3. Yhteenveto hankkeesta

Hankkeen tavoitteena oli kylien yhteisöllisyyden, palveluiden kehittämisen ja viestintäosaamisen vahvistaminen.

Edistettiin kumppanikyläverkostojen sekä kylien ja kuntien neuvottelufoorumien muodostumista. Kehitettiin kylätestejä, joiden avulla kylät pystyvät löytämään omat vahvuutensa ja kehittämistarpeensa. Edistettiin kylien ja yhdistysten roolia turvallisuustoimijoina.

Etsittiin erilaisia palvelumalleja kylille ja edistetään eri verkostojen luomista sekä kylätalojen käyttöä monipalvelupisteinä. Edistettiin toimia nuorten saamiseksi mukaan kylätoimintaan sekä heidän palkkaamiseen kesätöihin kyläyhdistyksiin.

Tehtiin yhteisiä esitteitä, tiedotettiin ja neuvottiin erilaisista rahoitusmahdollisuuksista ja hyvistä käytännöistä. Kannustettiin kyliä ja muita yhdistystoimijoita tiedottamisessa ja markkinoinnissa. Aktivoitiin kyliä hyödyntämään valtakunnalliset teemapäivät ja tuettiin niiden paikallista toteutusta.



*Unelmista totta -ilta Lappajärven Karvalassa.*

# Raportti

## 4.1. Hankkeen tavoitteet

### a. Ylemmän tason tavoitteet

- lisätä maaseutualueiden kestävyyttä ja elinvoimaisuutta
- lisätä asuin ympäristön ekologisuutta, turvallisuutta sekä parantaa maaseudun infrastruktuuria sekä kehittää kylien yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja vaikuttamisen mahdollisuuksia.
- kylätoiminnan ja kylätoimijoiden aktivointi ja sitouttaminen
- lähidemokratian edistäminen

### b. Hankkeen tavoitteet

1. Tavoitteena on ottaa alueilla käyttöön uudenlaisia, osallisuutta ja kansalaisvaikuttamista edistäviä malleja. Tavoitteena on kylätoiminnan ja paikallisyhteisöjen suunnitelmallisuuden vahvistaminen ja sitä kautta kylätoiminnan imagon nostaminen. Tavoitteena on myös edistää kyläidentiteetin siirtymistä tuleville sukupolville. Yhteisöllisyys kylähyvinvoinnin kivijalkana vahvistuu ja arjen turvallisuus lisääntyy. Nuoria saadaan mukaan toimintaan.
2. Tavoitteena on hakea uusia ratkaisuja kylien palveluihin. Aktivoidaan kyliä tekemään palvelusuunnitelmia ja -kyselyjä. Tavoitteena on myös kylätalojen käytön tehostaminen ja monipuolistaminen.
3. Kylien oman viestinnän kehittäminen ja kehittämismahdollisuuksista viestiminen kyliin. Tavoitteena on rahoitusmahdollisuuksista ja hyvistä käytännöistä tiedottaminen, aktivointi ja neuvonta. Viestinnässä huomioidaan erityisesti nuoret ja kansainvälistyminen.

## 4.2. Toteutus

### Toimenpiteet

## Aisapari

### Yhteisöllisyys

Aisapari vieraili kylätestin merkeissä 86 kylällä. Samalla jaettiin hanketietoa, aktivoitiin yleishyödyllisten investointi- ja kehittämishankkeiden hakemiseen sekä pohjustettiin kyläsuunnittelua kyläsuunnittelutyökirjan avulla.

Sata askelta Suomen tulevaisuuteen -kansalaiskeskustelut toteutettiin yhteistyössä alueen kolmen kansalaisopiston kanssa Lapualla, Kauhavalla ja Alajärvellä. Samoin on jalkautettu kentälle muitakin valtakunnallisia kampanjoita, esim. Syödään yhdessä. Avoimet kylät -tapahtumiin on kannustettu vuosittain, erityisesti vuonna 2017, ja mukaan saatiinkin kaikkiaan 29 tapahtumaa Aisaparin alueella.

Lisäksi olemme olleet mukana muissakin kylätempauksissa ja niiden suunnittelussa, esimerkiksi Elotryskööt, Evijärvi tuottaa -tapahtuma, lasten maatalousnäyttelyt ja keväisin ympäristön siivouskampanjat. Vuosittain



*Eskolan talolla oli Avoimet kylät -päivän teemana lähimatkailu.*



*Valtakunnallinen kyläelokuvafestivaali on pidetty vuosittain Alajärven Luoma-aholla.*

on osallistuttu myöskin Valtakunnallisen kyläelokuvafestivaalin järjestelyihin, tiedotukseen ja tuomarointiin. Kiertoaajeluilla on vuosittain esitelty hanketoiminnan saavutuksia kylillä eri puolilla Aisaparin aluetta.

Yhdistystoiminnan peruskoulutusta järjestettiin yhteistyössä PLU:n kanssa. Hankevetäjä on toiminut lisäksi Pohjalainen kotiseutu -hankkeen ohjausryhmässä, Yhteinen keittiö -kärkihankkeen työryhmässä ja osallistunut Innoagentti-koulutukseen – näistäkin hyviä käytäntöjä on välitetty kylille.

## **Palvelut**

Kyläestien lisäksi kylillä tehtiin kysely kylätaloista ja kylien palveluista. Samalla kartoitettiin kylien tarpeita ja mietittiin yhdessä kylätaloille lisää käyttöä. Yhteiskunnallinen yrittäjyys -hankkeen tietoa on välitetty kylille ja aktivoitu uusien palvelumallien rakentamiseen. Pisimmällä asia on Luoma-aholla, jossa suunnitellaan monipalvelukeskusta. Kauhavalla järjestettiin kumppanusseminaari ja aihetta kehitellään edelleen. Paikallistuntijat-hankkeen ja kansalaisopiston kanssa järjestettiin palvelumuotoilun koulutusta.

Luonto ja ympäristö/kylämatkailu: kylien lähiliikunta- ja luontokohteiden kartoittamista ja kunnossapidon aktivoimista markkinoitiin teemahankkeen avulla. Kauhavalla järjestettiin keskitetty Avoimet kylät -tapahtuma, jonka teemana oli lähimatkailukohteet. Geokohteet Kauhavalla ja Lapualla -hankkeen kanssa järjestettiin kaksi tiedotustilaisuutta vetovoimaisten luontokohteiden merkeissä ja Järviseudulla avustettiin kylien kulttuuripyöreitten ideointia. Kylämatkailun ja matkailupalvelujen edistämistä tulisi tehdä erityisesti vetovoimaisia luontokohteita kehittämällä. Tämä lisää sekä kylän palveluvarustusta että kyläläisten omaa hyvinvointia. Kestävä kylätoiminta: järjestettiin yhteistyössä muiden hankkeiden ja toimijoiden kanssa kymmenen tiedotustilaa energiatehokkuudesta ym. kestävän kehityksen teemoista. Teemana on ollut myös kyläturvallisuus.

## **Viestintä**

Perusviestintä: uutiskirjeet, esitteet, lehtijutut, mainokset, kuva-arkisto ja kuvien jakaminen. Aktiivinen toiminta sosiaalisessa me, jaetaan kylien päivityksiä. Eteläpohjalainen kylätoiminta -sivun perustaminen. Kyliä on neuvottu somekanavien hyödyntämisessä: facebook, instagram, youtube, whatsapp ym. Kylille ja yhdistyksille

on tehty kotisivuja wordpress-pohjalla ja annettu käyttökoulutusta.

Paikallisten hankkeiden yhteinen osasto on ollut maaseutuasumisen messutapahtumassa Alajärvellä ja kaksi kertaa Lakia-messuilla Lapualla. Kylille-hanke on markkinoinut kylätapahtumia, vuonna 2017 erityisesti kylillä järjestettyjen Suomi 100 -tapahtumien aktivointia ja tiedottamista.

Aisaparikylät.net -sivustolle koottiin hankkeen aikana kyliltä koottu tieto. Jokaiselle kylälle on sivustolla myös ladattava pdf-esite. Kylätestien ja kyselyjen tulokset analysoitiin "Ketterät kylät kehittyvät" -raportissa.

Osallistujat Kylille-hankkeen järjestämissä tilaisuuksissa:

2015	147
2016	421
2017	727
Yhteensä	1 295

Kylien lukumäärä, joissa toimenpiteitä suoritetaan:  
tavoite 50, toteutuma 86

Kylätestejä/kylätyökirjoja suoritetaan ja kyläsuunnitelmia tehdään/päivitetään

tavoite 20 kpl, toteutuma 86 kpl

## Kuudestaan

### Yhteisöllisyys

On edistetty kylien ja kylätoimijoiden yhteisöllisyyttä ja verkostoitumista järjestämällä erilaisia yhden kylän, usean kylän tai kunnittaisia infoiltoja, kehittämisltoja sekä kyläiltoja eri teemojen alla. Kyläläiset ja yhdistystoimijat ovat tutustuneet toisiinsa ja toisten yhdistysten toimintaan ja suunnitelleet yhteisiä toimenpiteitä ja tapahtumia. Esimerkiksi Töysän alueen toimijoiden kanssa mietittiin yhdessä alueen tulevaisuutta ja ideoiden pohjalta päivitettiin Töysän kyläsuunnitelma. Kolmen Alavuden eteläisen kylän kanssa puolestaan järjestettiin SSS-kehittämisltoja, jossa mietittiin Sapsalammen, Seinäjärven ja Sulkavankylän yhteisiä toimintamahdollisuuksia eri osa-alueilla ja tämän pohjalta perustettiin yhteinen Facebook -sivu yhteistä tiedottamista varten.

On aktivoitu alueen kyliä ja toimijoita osallistumaan valtakunnallisiin Avoimet kylät tapahtumapäiviin ja Kulttuuriympäristöpäiviin ja toimijoiden kanssa on yhdessä mietitty sopivia tapahtumia sekä markkinoitu em. tapahtumia eri kanavien kautta. Tätä kautta on kylien tapahtumia ja toimintaa tuotu esiin laajasti.

Järjestettiin jokaisen alueen kunnan alueella Yhdistysillat, joissa jaettiin yhdistystoimijoille tietoa yhdistyksen hallinnosta, verotuksesta, yhdistyslaista, säännöistä, viestinnästä ym. yhdistystoimijoita hyödyntäviä asioista. Koulutus toteutettiin PLU:n kanssa ja se oli osallistujille maksuton.

Road trip -tilaisuudet järjestettiin Kuudestaan ry:n alueella kaksi kertaa hankkeen aikana ja tilaisuuksissa tuotiin esiin kylien aktiivista toimintaa sekä erilaisia yleishyödyllisiä investointikohteita. Asukkaita on aktivoitu laajasti myös messuilla ja muissa massatapahtumissa.



Soinin Tillikkarannassa juteltiin Soinin kylien kehittämisasiosta Road Trip/Infopäivänä syyskuussa 2017.

### Palvelut

Kyliä on aktivoitu ja kannustettu kehittämään kylien palveluita ja kylätalojen kokoontumistilojen toimintaa mm. tuomalla esiin erilaisia malleja ja vinkkejä muilta alueilta. Kylille hankkeen järjestämällä koko maakunnan alueen toimijoiden tutustumisretkillä on myös tutustuttu tällaisiin kohteisiin. Tehtiin yhteistyötä Thermopoliksen kanssa energia-asioissa



sekä markkinoitiin kylille Thermopoliksen hanketta, jolla alueen kokoontumistiloihin tehtiin maksutta energiakatselmus tehostamaan kylien tilojen toimivuutta.

Järjestettiin Ikäihmisten palvelupäiviä, joihin koottiin eri alan asiantuntijoita kertomaan ikäihmisille tärkeistä asioista. Toimintamallia on levitetty muille toimijatahoille. On myös osallistuttu toisten järjestämiin tilaisuuksiin, joissa on jaettu mm. turvallisuustietoa ja kerrottu kylähankkeesta.

Lähiruoan käyttöä on edistetty järjestämällä eri yhteistyötahojen kanssa Lähiruokatoreja. On oltu mukana perustamassa alueelle REKO-ryhmiä ja tiedotettu ryhmien olemassa olosta eri välineillä. On verkotettu lähiruokatoimijoita keskenään ja osallistuttu maakunnallisiin lähiruokakehittäjien tapaamisiin.

Tehty yhteistyötä Vapepan kanssa mm. järjestämällä Vapepa infotilaisuus Alavudella ja tiedottamalla Vapepan järjestämistä erilaisista turvallisuuteen liittyvistä tilaisuuksista ja tapahtumista. Osallistuttu Meidän turvallinen kylä tilaisuuksien järjestelyihin ja markkinointiin alueella.

Osallistujat Kylille-hankkeen järjestämissä tilaisuuksissa:

2015	55
2016	336
2017	235
Yhteensä:	626

Kylien lukumäärä, joissa hanketta toteutettiin:  
tavoite 50, toteuma 50

Kylätestien tai -suunnitelmien, palvelu- tai turvallisuus-suunnitelmien teko tai päivitys:  
tavoite 15, toteutuma 21

Uutiskirjeet ja tiedotteet:  
tavoite 6, toteutuma 14

## Viestintä

Aktivointiin yhdistyksiä tiedottamaan toiminnastaan eri viestimien kautta ja nykykanavia, kuten Facebookia hyödyntäen, jotta tieto yhdistysten toiminnasta ja tapahtumista leviäisi mahdollisimman hyvin.

Erilaisten infotilaisuuksien ja hankeklonikoiden kautta tiedotettiin kylätoimijoille erilaisista ajankohtaisista asioista ja kehittämismahdollisuuksista. Hankevetäjä on osallistunut alueella järjestetyille messuille ja suur-tapahtumiin, jossa on tavoitettu uusiakin yhdistystoimijoita ja samalla on tiedotettu hankkeesta. Yhdistyksille on tiedotettu erilaisista asioista säännöllisin kylätiedottein, Kuudestaan ry:n toteuttaman tiedotteen sekä sosiaalisen median kautta.

Hankevetäjä on toteuttanut kaikille kiinnostuneille kylille esitteen, jota varten kylät ovat miettineet oman kylänsä toimintaa ja kehittämisasioita.



Yhteistyötä on tehty monien eri tahojen kanssa. Tässä ympäri seutukuntaa väkeä kuulemassa Vapepan toiminnasta.



Luontoon yhdessä -päivää vietettiin Kalajärvellä Euroopan kulttuuriympäristöpäivänä.

## Liiveri

### **Yhteisöllisyys**

Käynnistettiin Ylistaron kylien yhteistyöryhmä sekä osallistuttiin ja oltiin myös kokoonkutsujana Ilmajoen kunnan ja kylien yhteistyöryhmän ja Jalasjärven kylien yhteistyöryhmän kokouksissa. Osallistuttiin myös yksittäisten kylien ja yhdistysten kokouksiin eri teemoilla. Esiteltiin Jalasjärven kylien yhteistyöryhmän mallia Peräseinäjoella ja solmittiin kumppanuuksia. Esiteltiin kylätoiminnan mallia Seinäjoen Kasperin asuinalueen asukastilaisuudessa. Järjestettiin Yhdistyksen hallinto ja Talouden seuranta -koulutukset. Osallistuttiin opinäytetyönä tehtyyn Nopankylän kv-suunnitelman toteuttamiseen.

Aktivoidtiin kyliä järjestämään Avoimet Kylät -tapahtumia ja autettiin tapahtumien sisältöjen ideoinnissa ja suunnittelussa. Tapahtumia oli vuosina 2015-2017 yhteensä 37 ja osallistujia tapahtumissa liki 3000. Hanke oli käynnistämässä kylätapahtumia kuten Ilmajoen Röysköölä-tapahtumaa ja Ylistaron kyläpyöräilyjä. Aktivoidtiin asukkaita ja tiedotettiin hankkeen palveluista markkinoilla ja muissa tapahtumissa kuten Aukusti-markkinoilla, Jokipiin maalaismarkkinoilla, Keskikylän lasten maatalousnäyttelyssä, Joutopäivämarkkinoilla ja Kalajärven luontopäivässä. Yhteistyössä muiden hankkeiden kanssa järjestettiin kaksi Kiertävä kahvila -tilaisuutta, joissa teemana oli monikulttuurisuus.

Järjestettiin yhdessä kylä- ja yhdistystoimijoiden sekä yrittäjien kanssa kolme Euroopan kulttuuriympäristöpäivien tapahtumakokonaisuutta, joiden teemoina valtakunnallisen ohjeistuksen mukaan olivat Teollisuuden ja tekniikan perintö, Porukan paikat – yhteiset ympäristöt sekä Luontoon yhdessä. Osallistuttiin Liiverin Road trip -kiertueen järjestämiseen.

### **Palvelut**

Selvitettiin kyläyhdistysten mahdollisuutta palkata nuoria tai pitkäaikaistyöttömiä sekä jaettiin tietoa ja asiasta. Tiedotettiin Seinäjoen seudun Reko-renkaasta. Osallistuttiin Kasvua ruokaprovinssista -hankkeen ja Liiverin opintomatkalke Etelä-Ruotsiin. Osallistuttiin Liiverin isännöimän EVOLAQ- kansainvälisen tapaamisen toteuttamiseen. Järjestettiin vapaaehtoistoiminnan kehittämistyöpaja Seinäjoella.

Laadittiin Kylätesti ja Kylätyökirja kylien työkaluiksi kyläsuunnitteluun. Kylätestilomake postitettiin kaikkiin

alueen kyliin, mutta täytettyjä lomakkeita palautettiin vain muutama. Jalasjärven kylistä koottiin yhdyshenkilöitä varautumisessa poikkeusoloihin pelastuslaitoksen pyynnöstä. Kylille ja Meidän markki -hankkeet järjestivät yhteistyössä pelastusviranomaisen kanssa kaksi Turvallinen ympäristö -iltaa. Tilaisuuksissa annettiin tietoa yhdistysten ylläpitämien ulkoalueiden turvallisuusvaatimuksista ja esteettömyydestä. Järjestettiin turvallisuusaiheisia tilaisuuksia ikäihmisille ja lapsiperheille.

Hankevetäjä kuului I&O -kärkihankkeen maakunnalliseen HyTe-työryhmään, jossa oli esillä mm. järjestöjen rooli kotona asuvin ikäihmisen tukemisessa. Samaa teemaa käsiteltiin myös Ilmajoen järjestökokouksissa, joissa kokoonkutsujana oli JIK -peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä.

## Viestintä

Päivitettiin tietoja Juhlatalot -rekisteriin ja tuotettiin sisältöä Liiverin nettisivuille Kylät -osioon. Se tarjoaa tietoa kylistä sekä Kylille-hankkeen työkaluista kylien toiminnan kehittämiseksi. Jokainen kylä sekä myös osa Seinäjoen asuinalueista saivat omat esittelysivunsa Liiverin nettisivuille. Aikaisemmin paperisina julkaistujen kyläsuunnitelmien koosten sisältö siirrettiin ja päivitettiin verkkoon, jossa tiedot ovat kätevästi muokattavissa ajan tasalle. Sähköistä uutiskirjettä lähetettiin joka toinen kuukausi noin 1700 vastaanottajalle. Puheenjohtajapostissa lähetettiin kuukausittain kohdistetumpaa tiedonvälitystä sähköpostilla joko koko alueelle tai kunnittain noin sataan osoitteeseen. Myös sosiaalisessa mediassa on tiedotettu. Maakuntalehti sekä paikallislehdet tekivät noin 100 juttua kylien tapahtumista tai projekteista, joihin Kylille-hanke kohdisti aktiivitoimenpiteitä.

Tehtiin yhdistys- ja hankeneuvontaa ja tiedotettiin muista rahoitusmahdollisuuksista. Järjestettiin kolme viestintään ja sosiaaliseen mediaan liittyvää koulutusiltaa sekä kahden illan kestoisen nuorten valokurssi. Aktivoitiin vapaaehtoisia ylistaro.fi-sivujen ylläpitoon. Perustettiin Ilmajoen kylien Facebook-ryhmä. Avustettiin kylä nettisivujen teossa tai uudistamisessa. Kyliä ja yhdistyksiä autettiin myös tapahtumien järjestämisessä sekä niiden markkinoinnissa ja tiedottamisessa.

Osallistujat Kylille-hankkeen järjestämissä tilaisuuksissa:

2015:	26
2016:	678
2017:	762
Yhteensä:	1466

Kylien lukumäärä, joissa toimenpiteitä suoritettiin:  
tavoite 55, toteutuma 61

Kylätestien tai -suunnitelmien (palvelu, kv, turvallisuus) teko tai päivitys:  
tavoite: 12, toteutuma 50

Uutiskirjeet:  
tavoite 15, toteutuma 15

Tiedotteet:  
tavoite 8, toteutuma 19

Kummi- ja kumppanikylät:  
tavoite 4, toteutuma 0

Kylien väliset verkostot / neuvottelufooromit:  
tavoite 3, toteutuma 3

Aktivoinnin tuloksena toteutetut palveluratkaisut:  
tavoite 4, toteutuma 2



Ylistaron Asemaseudulle rakennettiin monitoimihalli ELY-keskuksen rahoittamalla yleishyödyllisellä investointihankkeella.





*Läskit liikkeelle! Nuoret ja vanhemmat saatiin yhdessä luontoon maastopyöräilyteemalla, Laitasaassa järjestettiin aiheesta kurssi, jossa pääsi tutustumaan lajiin.*

## Suupohja

### **Yhteisöllisyys**

Järjestimme infokiertueen kaikissa alueen kunnissa ja kerättiin kylien kehittämistarpeita. Toteutettiin Road Trip-kiertue. Jatkettiin kylien kv-toimintaa mm. suunnittelemalla yhteistyötä, toteutettiin kv-esiselvityshanke, tehtiin kv-esite sekä osallistuttiin kv-seminaareihin Virossa ja Ikaalisissa.

Suunniteltiin ja toteutettiin kyläpeli (Millainen kyläläinen olet) ja kylätesti (kylätyypit). Aktivoitiin kyliä järjestämään tapahtumia ja autettiin markkinoinnissa, mm. valtakunnalliset kampanjapäivät, kuten Suomen luonnon päivät, kulttuuriympäristöpäivät ja Avoimet kylät -päivät. Aktivoitiin uusia ihmisiä perustamaan yhdistyksiä ja elvyttämään olemassa olevia. Järjestettiin kyläiltoja, kehittämisiltoja, verkostointitapaamisia sekä yhdistysiltoja, joissa tuotiin tietoa ja esimerkkejä.

Kesäyöntekijän kanssa suunniteltiin ja toteutettiin erilaisia pajoja, yhteensä 21 värikylpy- ja 21 sirkuspajaa, joissa oli yhteensä 630 osallistujaa. Muita kursseja ja tapahtumia järjestettiin, mm. Luontokuvaus-kurssi Kammikylässä, Video of Finland workshop -luontovideokurssi Pitkämössä, 2 kpl Frisbeepäivää nuorille ja perheille Kauhajoella ja Jurvassa, Fatbike/maastopyöräilytapahtuma Laitasaassa, Luontomuskarit, tapahtuma lapsiperheille (Never Ending Stories).

### **Palvelut**

Tehtiin uudet Juhlatalot -nettisivut, päivitettiin tietoja ja lisättiin uusia kohteita. Järjestettiin hätäensiapukoulutus, Yhdistyksen hyvä hallinto -koulutus sekä yhdistyskoulutus Yhdessä enemmän PLU:n ja Marttojen kanssa. Tiedotettiin lähiruokaan liittyvistä asioista, mm REKO-renkaan toiminnasta. Aktivoitiin ja neuvottiin

yleishyödyllisten investointi- ja kehittämishankkeiden ja muiden rahoituskanavien hakemisessa ja toimissa.

Uusi ja onnistunut tapahtumasarja oli Kiertävä Kahvila – tietoa, taitoa ja yhdessäoloa eri kylillä. Iltoja järjestettiin yhteistyössä Inkan Kulttuurikylpyhankkeen kanssa, mukana oli vaihtelevasti myös muita hankkeita. Koko vuonna pidettiin 11 Kiertävää kahvilaa ja näihin osallistui yht. 486 hlö.

Osallistuttiin Kurikka palvelee -messuille ja kulttuurihujaus-tapahtumiin. Selvitetty yhdistysten mahdollisuuksia palkata nuoria ja/tai työttömiä mm. työkokeiluun Trillan kautta. Osallistuttiin Kauhajoen Ruokamessuille, Kurikan Asu ja Elä -messuille ja Formun avoimiin oviin, joissa on mm. kerrottu kylähankkeesta ja sen tarjoamista palveluista. Yhteiskunnallinen yrittäjyys-hankkeen tietoa on välitetty eteenpäin, ja järjestettiin yhteinen tilaisuus Närviöjoella.

Hankkeen järjestämiin tapahtumiin osallistuneet yhteensä: 1900 hlö

Kylien lukumäärä, joissa hanketta toteutettiin: tavoite 70, toteutuma 70

Uutiskirjeet ja tiedotteet: tavoite 15, toteutuma 20

Kylätestejä/kyläsuunnitelmia tehty/päivitetty: tavoite 11, toteutuma 20

## Viestintä

Kylähankkeen toimista ja tapahtumista sekä kylien toimista on tehty lehtijuttuja, tiedotettu netissä ja somessa sekä uutiskirjeissä. Kyliä on autettu tapahtumien järjestämisessä ja aktivoitu eri viestintäkanavien käyttöön ja tiedotuksen lisäämiseen, jaettu kylien päivityksiä ja tietoa kylien ja yhdistysten tapahtumista. Osallistuttiin Suupohjan matkailupalaveriin, Teuvan tulevaisuustyöpajaan ja Formun esittelyvideon tekemiseen. Kylähankkevetäjä teki Leader Suupohjan internet-sivuille Kylille-osion, jossa mm. ohjeita, esitteitä, tiedotteita ja linkit sähköisiin uutiskirjeisiin.

Tiedotettiin kyläturvallisuusasioista, autettu yhdistyksiä nettisivujen ja viestinnän tekemisessä, osallistuttu erilaisiin koulutuksiin ja tapahtumiin, joissa on verkostoiduttu, opittu uutta ja välitetty tietoa.



Turvallisuusteemassa toteutettiin hätäensiapukoulutus Teuvalla.



Luontokuvaaminen vaatii heittäytymistä! Luontoa opeteltiin kuvaamaan upeissa suomalaisemissa Kammikylässä.



## Yhteiset toimet

Osallistuttiin Yhteiskunnallinen yrittäjyys maaseudulla -hankkeen ohjausryhmään sekä välitettiin hankkeen kyselyä ja aktivoitiin kyliä uusien palvelumallien rakentamiseen. Tehtiin yhteistyötä Eteläpohjalaiset kylät ry:n kanssa ja suunniteltiin kylien palvelutoiminnan ja kyläläisten hyvinvoinnin ylläpitoon tai parantamiseen tähtäävää hanketoimintaa.

Toteutettiin kylätesti "Testaa, millainen kyläläinen sinä olet" yhdessä Suupohjan ammatti-instituutin pelilinjan kanssa. Suunniteltiin ja toteutettiin myös uutta esitemateriaalia. Järjestettiin lehdistötilaisuus Kylätestin valmistumisesta Kauhajoella. Olimme Kylille -hankkeella Pytinki-messuilla, jossa toimme esiin kylätestin kautta kylien mahdollisuuksia.

Syksyllä 2016 tehtiin opintomatka Suupohjaan ja Satakuntaan (osallistuja 45 henkilöä). Kohteina olivat Nälkähinen Isojoella, Leineperi Ulvilassa ja Tykköön kylätalo Jämijärvellä. Toinen opintomatka tehtiin seuraavana syksynä Vaasan rannikolle (osallistujia 58 henkilöä). Ensimmäisenä kohteena oli Söderfjärdenin Meteoriihi, jossa oli myös Aktion Österbottenin toiminnan esittely. Vierailimme myös Stundarsin käsityöläismuseossa ja sen syysmarkkinoilla.

Hankevetäjät osallistuivat valtakunnallisiin, maakunnallisiin ja seudullisiin tilaisuuksiin, koulutuksiin ja työryhmiin, joista on hankkeelle ja alueen toimijoille hyötyä.

### **Aikataulu**

1.6.2015–31.12.2017

### **Resurssit**

Joka ryhmässä oli hankevetäjä, lisäksi hankkeen toteuttamiseen osallistuivat eri ryhmistä toiminnanjohtajat ja suunnittelijat.

### **Toteutuksen organisaatio**

Liiveri toimi hankkeen hallinnoijana vastaten hankkeen taloudellisesta ja hallinnollisesta koordinoinnista. Kukin toimintaryhmä vastasi itsenäisesti käytännön toteutuksesta omilla alueillaan.

### **Kustannukset ja rahoitus**

Hankkeen kokonaisbudjetti oli 799 885 €. Hankkeen kustannuksissa noudatettiin hankkeelle laadittua budjettia. Kustannusten toteutuminen on eritelty erillisessä liitteessä.

### **Raportointi ja seuranta**

Hankkeesta raportoidaan ohjausryhmälle sekä maksuhakemusten yhteydessä.

Tuloksia seurattiin erilaisten mittareiden avulla, mm. uusien toimijoiden aktivoituminen, tilaisuuksien osallistujamäärät, kylien näkyminen mediassa, uusien yhteistyömallien ja uusien suunnitelmien lukumäärä, uudet toimintamallit ja innovaatiot.

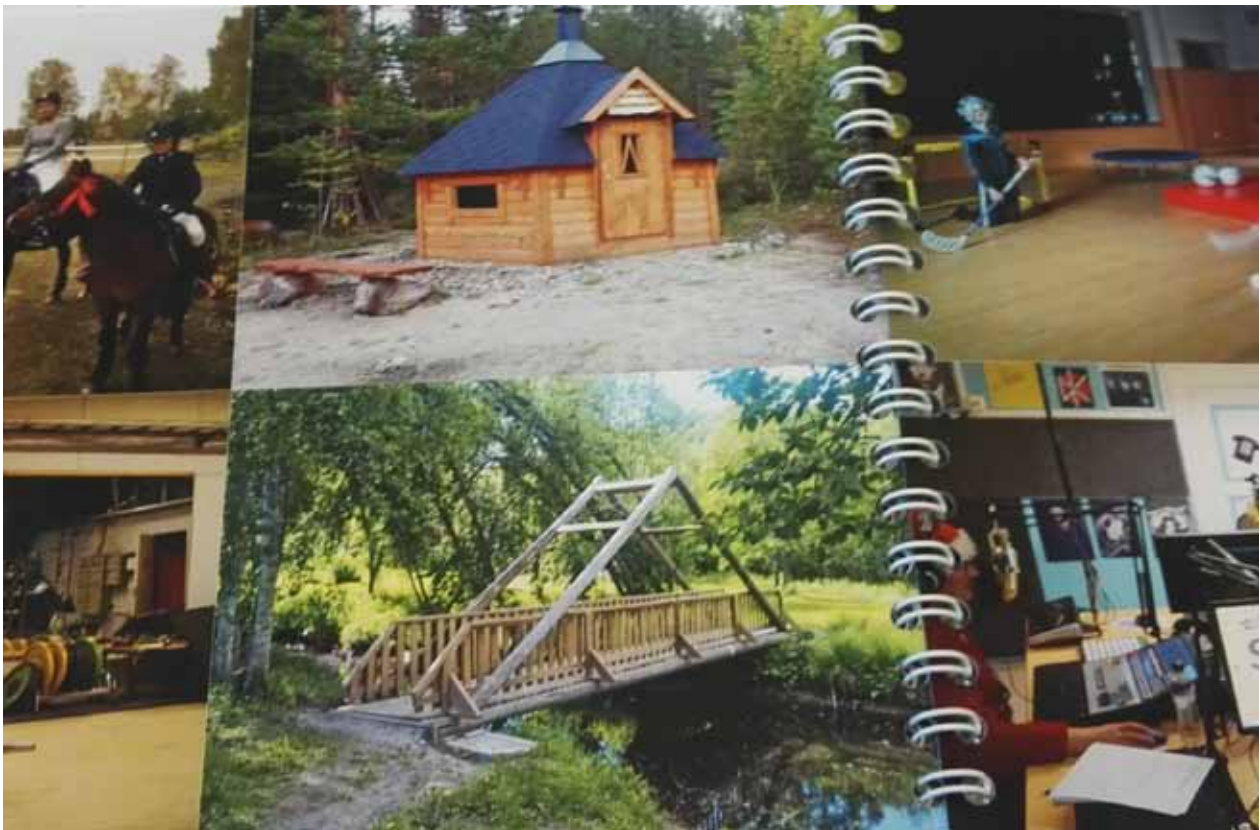


*Kiertoaajeluja ja opintomatkoja toteutettiin sekä paikallisesti että koko maakunnan yhteisinä.*

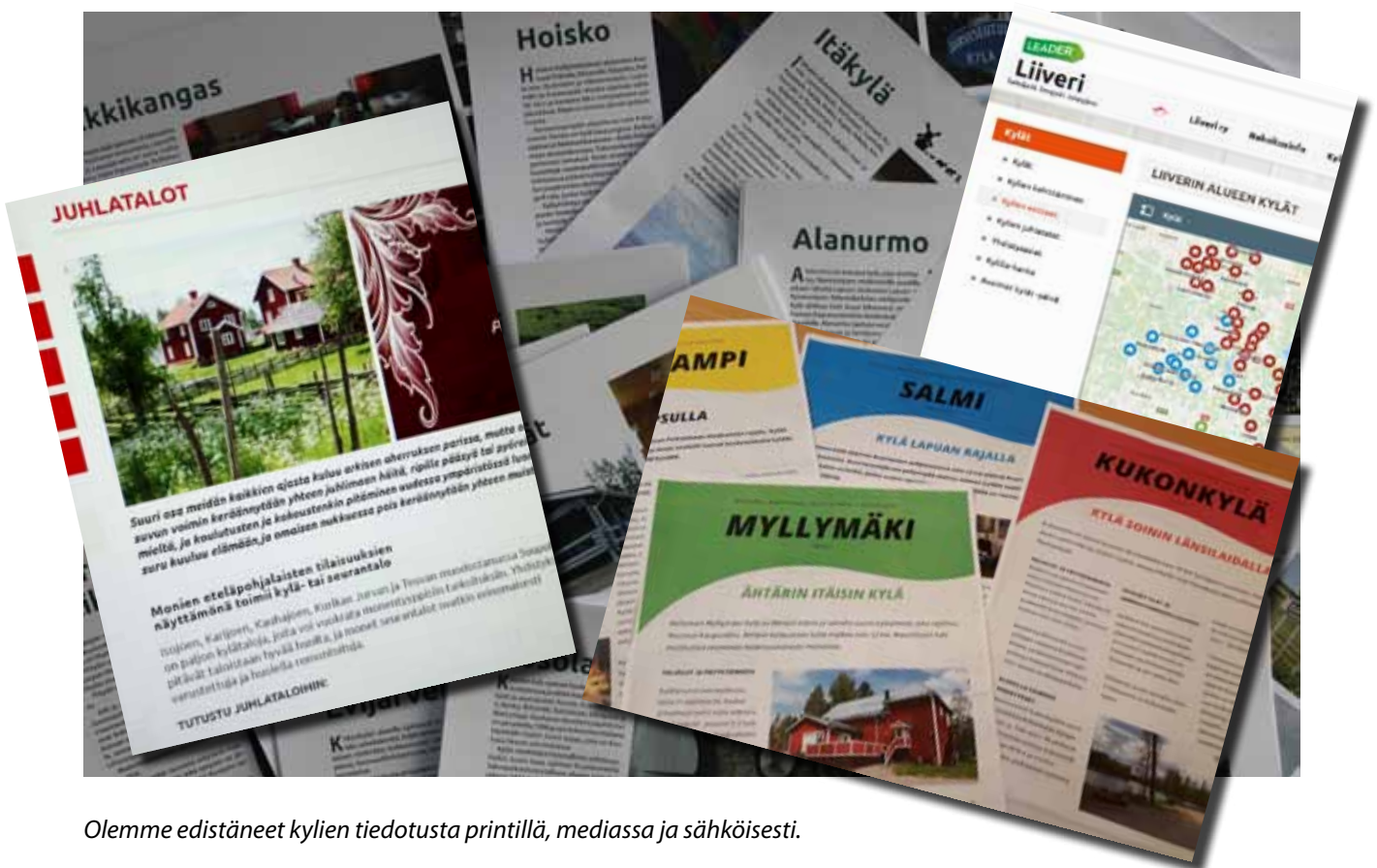


*Kaikki ovat järjestäneet kyläiltoja ja -kahviloita monipuolisesti eri teemoilla.*





Kaikki ovat tehneet hankeneuvontaa kylien investointi- ja kehittämishankkeiden edistämiseksi.



Olemme edistäneet kylien tiedotusta printillä, mediassa ja sähköisesti.

## 4.3. Yhteistyökumppanit

Kunnat, kansalaisopistot, yrittäjät sekä valtakunnalliset, maakunnalliset ja paikalliset yhdistykset ja järjestöt sekä eri maakunnalliset ja seudulliset kehittäjätahot.

## 4.4. Tulokset ja vaikutukset

### Yhteisöllisyys

Hankkeessa on perustettu kylien yhteistoimintaverkostoja, joiden avulla on lisätty kylien yhteistyötä ja tiedonvälitystä. Verkostojen vaikutuksesta on kylien välillä muodostunut omaehtoista kumppanuutta, joka tarjoaa vertaistukea, ja hyvät käytännöt leviävät kumppanikylien välillä. Lomakkeella ja haastatteluin tehdyt kylätestit ja -esitteet vahvistavat kylätoiminnan esilletuontia, suunnitelmallisuutta ja markkinointia. Kyläpeli tuo esiin kylillä asumisen ja yrittämisen mahdollisuuksia ja saa jokaisen henkilökohtaisesti miettimään omia valintojaan. Avoimet kylät -teematapahtumat, kiertävät kahvilat ja Road tripit ovat tuoneet uusia toimintamuotoja, sisältöjä ja ideoita kylätoimintaan. Kylätoiminnan imago ja identiteetti ovat vahvistuneet. Kylillä järjestetyt hyvinvointitapahtumat ovat lisänneet yhteenkuuluvuutta. Yhteisöllisyys kylähyvinvoinnin kivijalkana on vahvistunut ja arjen turvallisuus lisääntynyt.

Nuoriso on haastava kohderyhmä kaikille toimijoille, mutta kiinnostuvien teemojen avulla on saatu heitäkin liikkeelle. Tätä kautta maaseudun arvostus ja elinvoima lisääntyvät nuorten keskuudessa. Yhteistyö eri nuorisjärjestöjen kanssa ja nuoria kiinnostavat Avoimet kylät -tapahtumat, kilpailut ja work shopit ovat lisänneet nuorten osallistumista. Nuorison aktivoimiseksi on tehty yhteistyötä muiden hankkeiden ja toimijoiden kanssa edistämällä esimerkiksi nuorten kesätyön saamista. Nuorten kesätyöpaikat ovat lisääntyneet ja nuoria on saatu mukaan kylätoimintaan. Nuoret ovat oppineet hakemaan tukea eri rahoituskanavista toimintaansa. Vaikuttavin toiminta syntyy nuorten omista lähtökohdista, tekemisen kautta.



*Juniorit ja seniorit yhdessä osallistuivat sirkuspajoihin, joissa mm. askarrettiin ja leikittiin yhdessä.*



## **Palvelut**

Kylien palvelutoimintaa on selvitetty yhteistyössä esimerkiksi Yhteiskunnallinen yrittäjyys -hankkeen kanssa. Lähiruuan käyttö ja paikallisen tuotannon tuntemus ovat lisääntyneet hankkeen aikana Reko-renkaiden ja lähiruokatorien kautta. Lähiliikunta- ja luontokohteita kartoittamalla on saatu kylien palveluihin uusia vetovoimakohteita.

Kylätesteillä ja -esitteillä on kartoitettu ja päivitetty kylien palvelutarjontaa. Koostetuilla nettisivuilla ja esitteillä on saatu kylätaloille ja muille kylien kokoontumistiloille lisää näkyvyyttä ja monipuolista toimintaa. Kylien järjestämä toiminta vahvistaa koko paikkakunnan palvelutarjontaa.

Kyläturvallisuuden edistäminen on vahvistanut kylien valmiutta ja yhdistystoimijoiden tiedot ja taidot ovat lisääntyneet. On aktivoitu kyliä tekemään kylien turvallisuussuunnitelmia, mutta niiden toteutus vaatii lisää tietoa ja apua kylille. Yhteistyökumppaneiden kanssa on kylien palvelupäivissä edistetty myös kestävästä kehityksestä esimerkiksi jäteasoiden ja energiaratkaisujen neuvonnassa. Tietoisuus on lisääntynyt.

Maakuntauudistuksen tulo siirsi palveluiden syvällisempää kehittämistä kuntien ja yhdistysten välillä, koska uudistuksen tuomat vaikutukset eivät olleet tarkasti selvillä hankkeen toteutusaikana

## **Viestintä**

Kyläesitteet ja koostetut nettisivut, yhteiset tapahtumakalenterit ja sosiaalisen median levittäminen tuo kylien viestintään uusia työkaluja. Näkyvyys on lisääntynyt ja kylien toiminta on paremmin kaikkien tiedossa. Kylät ovat olleet hyvin esillä maakunnan eri medioissa. Lehtijuttuja on ollut niin maakunta- kuin paikallislehdissäkin kylien toiminnasta sekä erilaisista hankkeilla toteutetuista investoinneista ja tapahtumista. Yle Pohjanmaa teki jutun kyläasumisesta Millainen kyläläinen olet? -kyläpelin innoittamana. Lehti- ja radiojuttujen lisäksi sosiaalisen median hyödyntäminen, julkiset ryhmät ja Facebook-sivut ovat vahvistaneet myös kylien imagon rakentamista – yhä useampi mieltää itsensä kyläläiseksi, asuupa sitten lähellä tai kaukana.

Kylien viestintää on kehitetty myös neuvomalla ja opastamalla kotisivujen tekemisessä ja sosiaalisen median kanavien käytössä. Rahoitusmahdollisuuksista välitettiin tietoa kautta linjan kylille ja kaikille alueella toimiville yhdistyksille ja toimijoille. Säännöllinen tiedonvälitys on synnyttänyt laajat verkostot, syötteitä tiedotukseen on saatu yhä suuremmalta kumppanijoukolta tyyliin ”laitatko tästä tietoa sinne teidän verkostoon”.


# **5. Esitykset jatkotoimenpiteiksi**

Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien yhteinen Kylille II -hanke sai rahoituspäätöksen ELY-keskukselta vuosille 2018–2019. Hanketta hallinnoi Leader Kuudesta.

# **6. Allekirjoitukset ja päiväys**



# Kylille

 Euroopan maaseudun  
kehittämisen maatalousrahaisto:  
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

 Elinkeino-, liikenne- ja  
ympäristökeskus

LEADER

**Liiveri**

LEADER

**Aisapari**

LEADER

**Kuudestaan**

LEADER

**Suupohja**